

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Strus

w sprawie z powództwa Banku P.(...) S.A. I Oddziału w K.

przeciwko S. K., T. K. i Chłodniom "Z.(...)" sp. z o.o. w K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2008 r.,

zażalenia pozwanego S. K. na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 19 maja 2008

r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 maja 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę pozwanego S. K. o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa Banku P.(...) S.A. I Oddział w K. przeciwko S. K., T. K. i Chłodniom „Z.(...)” spółce z o.o. w K. o zapłatę, zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 grudnia 2007 r. I ACa (...), oddalającym apelację pozwanych od wyroku Sądu pierwszej instancji utrzymującego w mocy nakaz zapłaty zasądzający od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 5 088 943,94 zł. z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Odrzucając skargę o wznowienie postępowania Sąd Apelacyjny wskazał, że skarżący domagał się wznowienia z powodu nieważności postępowania spowodowanej brakiem jego należytej reprezentacji przed Sądem Apelacyjnym, spowodowanej tym, że Sąd ten, mimo kilkakrotnych wniosków pozwanego i udzielonego mu zwolnienia od

kosztów sądowych oraz dużej wartości przedmiotu sporu i skomplikowanego charakteru sprawy, odmówił ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu, co pozbawiło pozwanego możliwości skutecznej obrony jego praw i możliwości przytoczenia przed Sądem drugiej instancji właściwych argumentów prawnych istotnych dla ochrony jego interesów majątkowych.

Oceniając wskazane przez pozwanego podstawy wznowienia Sąd Apelacyjny stwierdził, że pozwany nie zarzuca, iż pozbawiony był możliwości działania, co stanowi przesłankę wznowienia postępowania określoną w art. 401 pkt 2 k.p.c., natomiast jako podstawę skargi o wznowienie podał wadliwą reprezentację przed sądem drugiej instancji z powodu nie ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu, który to zarzut nie może być objęty ustawowym pojęciem „nienależytej reprezentacji”, jako podstawy wznowienia określonej również w powołanym wyżej przepisie. Sąd Apelacyjny wskazał, że brak należytej reprezentacji, w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c., występuje wtedy, gdy podmiot nie będący osobą fizyczną nie może podejmować czynności procesowych ponieważ nie ma stosownych organów, lub gdy strona nie ma przedstawiciela ustawowego, ewentualnie, choć jest to sporne w literaturze, gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany. Pojęcie to nie obejmuje natomiast takich przypadków, gdy strona działa w procesie osobiście, bowiem odmówiono jej ustanowienia pełnomocnika z urzędu.

Sąd Apelacyjny uznał zatem, że skarga pozwanego o wznowienie postępowania nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia, jak również pozwany nie uprawdopodobnił, iż została wniesiona w terminie określonym w art. 407 § 1 k.p.c. i z tych przyczyn odrzucił skargę na podstawie art. 410 k.p.c.

W zażaleniu pełnomocnik skarżącego, zarzucając naruszenie art. 410 § 2 k.p.c., wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Pozwany wniósł skargę o wznowienie postępowania osobiście podając jako jej podstawę nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji z przyczyn określonych w art. 401 pkt 2 k.p.c. Choć niewątpliwie błędnie powołał się na niewłaściwą reprezentację przed tym Sądem, jednak z przytoczonych przez niego w uzasadnieniu skargi okoliczności i zarzutów, można było wyprowadzić wniosek, że w istocie podstawę wniosku o wznowienie postępowania z powodu nieważności stanowi zarzut pozbawienia go możliwości działania przed Sądem drugiej instancji spowodowany odmową

ustanowienia pełnomocnika z urzędu, mimo istniejących ku temu podstaw. Taki zarzut mieści się w ustawowej podstawie wznowienia określonej w art. 401 pkt 2 k.p.c. jako nieważność postępowania wynikająca z faktu pozbawienia strony możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa. Dla oceny podanych osobiście przez stronę podstaw wznowienia decydujące jest nie ich werbalne ujęcie, jeżeli nie jest dostatecznie precyzyjne lub jest oczywiście nieadekwatne do zarzutów, lecz przytoczone w uzasadnieniu skargi okoliczności i przyczyny żądania przez stronę wznowienia postępowania. Jeżeli Sąd ma wątpliwości w tym zakresie powinien zażądać uprawdopodobnienia dopuszczalności wznowienia, na podstawie z art. 410 § 2 k.p.c., podobnie jak w tym samym trybie obowiązany jest wyjaśnić wątpliwości co do zachowania terminu do wniesienia skargi.

Jeżeli zatem Sąd Apelacyjny stwierdził, że zarzuty i okoliczności przytoczone w uzasadnieniu skargi o wznowienie postępowania nie odpowiadają określonej przez stronę skarżącą osobiście ustawowej podstawie wznowienia, natomiast mogą odpowiadać innej ustawowej podstawie, obowiązany był wątpliwości w tym przedmiocie usunąć w trybie art. 410 § 2 k.p.c. W ten sam sposób powinien był usunąć zasygnalizowane wątpliwości co do zachowania terminu z art. 407 k.p.c. do wniesienia skargi. Odrzucenie skargi bez wyczerpania tej drogi czyni zasadnym zarzut naruszenia art. 410 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.